

Vím – chci vědět – dozvěděl jsem se (V – CH – D)

(Know – Want to know – Learnt, Ogle, 1986)

Prostřednictvím této metody si žáci mohou připravit práci s textem a pak ji reflektovat..
Metodu jsme se naučili díky kurzu Čtením a psaním ke kritickému myšlení (1999, 2003)

Postup:

1. Téma a příprava tabulky

- oznámení tématu hodiny
- příprava tabulky V – CH – D (podle vzoru):

Vím	Chci vědět	Dozvěděl jsem se

- tabulku lze připravit jednoduše rozdělením sešitu na tři části a nadepsáním písmen V, CH, D

2. Individuální brainstorming

- individuální zápis všeho, co žáci o tématu vědí – do prvního sloupce „V = vím“
- zápis úplně všeho, co vědí nebo si myslí, že vědí, co je napadne (ne pouze toho, čím jsou si jisti) - při další práci si případné omyly opraví
- práce 3 – 5 minut

3. Brainstorming (sdílení) ve dvojici

- společné sdílení toho, co bylo zapsáno
- případný zápis zajímavého, co měl druhý zapsáno, do vlastní tabulky (stále do sl. V)
- společné promýšlení toho, v čem není oběma jasno
- zápis co největšího množství otázek k tématu do sloupce CH

4. Skupinový brainstorming

- na tabuli, flip: společné zapisování poznatků ze zápisů žáků – při pochybnostech spolužáků o pravdivosti informace se k ní píše otazník (žáci mohou doplňovat do svých individuálních tabulek – do sloupce V)
- případné otázky neodpovídat – přesměrovat na třídu, na budoucí text, př. na budoucnost (včetně samostatného vyhledání odpovědi) obecně
- otázky zaznamenávat do společného zápisu – do sloupce CH
- otázkami moderátora (učitele) směřovat k textu

Varianta

Není nutno pracovat se společnou tabulkou, je možno pouze zapsat informace (z žákovských V), jejich otázky psát na lepíky a přilepit na určené místo

5. Seznámení se s textem k tématu

- jakoukoliv metodou (např. ve dvojicích: čtení s otázkami, individuálně: I.N.S.E.R.T)

6. Společné shrnutí přečteného

- celoskupinová diskuse o :
 - co se potvrdilo z toho, co jsme věděli (V)
 - co z textu překvapilo
 - na kterou otázku byla získána odpověď

7. Individuální žákovská reflexe

- zápis nových informací (ne pouze hesel!) do sloupce D se snahou odpovědět i na otázky (ze sloupce CH)
- pod tabulku zaznamenat jednu nebo dvě otázky, na něž by ještě chtěli získat odpověď

8. Prezentace zápisu

- cca tři žáci čtou svůj individuální zápis
- ostatní mohou ještě doplnit

Shrnutí činností s tabulkou V – CH – D:

Vím	Chci vědět	Dozvěděl jsem se
<p><u>individuální brainstorming</u> na otázku <i>Co víte nebo co vás napadá o ...?</i></p> <p><u>brainstorming ve dvojici</u> – porovnání nápadů ve dvojici, doplnění</p> <p>společný snos na tabuli – jednotlivci mohou dopisovat do své tabulky, co se jim zdá důvěryhodné z toho, co spolužáci nabízejí jako známé</p>	<p>záznam otázek, které se při diskusi ve dvojici vynoří</p> <p>společný snos na tabuli – jednotlivci mohou dopisovat do své tabulky otázky, které je samotné napadají během snosu na tabuli nebo které napadnou celou třídu</p>	<p>v závěrečné individuální reflexi – zápis nového, snaha nalézt odpověď na otázky z V (možno posléze doplnit o zajímavé z reflexí spolužáků)</p>

Pod tabulku – jedna nebo dvě otázky – co mne ještě zajímá a na co jsem nedostal prozatím odpověď

Možnosti využití:

Práce s textem

Seznámení se s novým učivem – individualizovaný zápis

Prohloubení nového učiva

Dovednosti, jež jsou prostřednictvím metody „V – CH – D“ procvičovány:

- 1) při individuálním brainstormingu žák (student, účastník):
 - produkuje nápady (píše) po celou stanovenou dobu
 - nehodnotí, zda jsou jeho nápady správné
 - drží se tématu po celou stanovenou dobu nebo se k němu vrací
- 2) při párovém brainstormingu žák (student, účastník):
 - sdílí se spolužákem, co napsal
 - pozorně naslouchá spolužákovým nápadům
 - rozpoznává shody a rozdíly v obou seznámech
 - spolužákovy nápady nekritizuje, ale porovnává je se svými a diskutuje o nich
 - doptává se na to, čemu nerozuměl
 - spekuluje o možných odpovědích na nejasnosti, zdůvodňuje své nápady
 - ujišťuje se o svém porozumění parafrázováním toho, co bylo řečeno
 - navrhuje, které otázky ze společné diskuse by si chtěl zapsat
 - drží se tématu nebo, je-li třeba, sebe i kamaráda k tématu vrací
 - využije k diskusi celý stanovený čas
- 3) při skupinovém snosu žák (student, účastník):
 - přispívá nápady do celotřídního seznamu
 - má-li pochybnosti, sdělí je a zdůvodní, ale neoznačuje nápady druhých za špatné
 - rozvíjí nápady spolužáků
 - ptá se
 - neopakuje, co bylo řečeno
 - mluví stručně, k věci
 - nabízí vysvětlení nebo odpovědi na otázky (své domněnky podložené důvody)
- 4) při individuální reflexi – zápisu do sloupce D ve své tabulce žák (student, účastník):
 - vybírá údaje, které považuje za důležité
 - význam údajů odvozuje od celkového obrazu, který si o tématu vytvořil (nevybírá nahodilé údaje)
 - zapisuje informace, ne vytržené pojmy nebo hesla
 - na konci tabulky si poznamená jednu otázku – otázka je skutečně otázkou